

jištění. Tento, dosud první, nález n. s. s. k § 3 zákona č. 221/1924 byl vydán dne 2. IV. 1932, tedy po uplynutí téměř 6 let od platnosti zákona. Při rozhodování konkrétních sporných případů pojistné povinnosti domácích dělníků řídila se praxe podle zásad nálezu n. s. s. č. 3599 a 3834 Bohuslavovy sbírky A. Protože n. s. s., pokud jde o výklad odst. II. § 1 zák. č. 268/1919, judikoval konstantně i v pozdějších nálezech č. 8328/30 a č. 10.298/33 (Boh. sb.), uvedeme přehledně zásadní názory o kritériích, jimiž zákon v r. 1919 vymezil pojistnou povinnost domácích dělníků.

Otázku, zda předpoklady pojistné povinnosti domácích dělníků jsou určeny nejen zvláštním ustanovením odst. II., nýbrž i rámcovým ustanovením odst. I. § 1 zákona č. 268/1919, rozhodl n. s. s. tak, že zákon neztotožňuje domácí dělníky pojmově s jinými dělníky a že nelze na ně aplikovati předpisu odst. I. To znamená, že domácí dělník je podroben pojistné povinnosti přes to, že své práce nevykonává na základě poměru pracovního nebo služebního a není z pojistné povinnosti vyloučen skutečností, že domácí práce vykonává jako zaměstnání vedlejší. Toto své stanovisko odůvodnil n. s. s. dikcí odst. II. § 1 zák. č. 268/1919, kde se žádá, aby domácí dělník vykonával živnostenské práce na zakázku a pravidelně. Nestanoví-li odst. II § 1 výslovně, že práce mají být vykonávány na základě poměru pracovního (služebního) a že nemají být vykonávány jako zaměstnání vedlejší, nelze vylučovati pojistnou povinnost domácího dělníka pro to, že nesplnil podmínky § 1, odst. I. Prostě stačí, že domácí práce je vykonávána »pravidelně a nikoli příležitostně«, tedy že konání těchto prací není se zřetelem k obvyklému zaměstnání zjevem toliko ojedinělým a nahodilým, nýbrž trvalé a tvoří řádný zdroj příjmu osoby pracující. Jiné zaměstnání možno by při posuzování pojistné povinnosti rozhodující význam jen tehdy, kdyby bylo toho druhu a intensity, že by vylučovalo pravidelnost práce domácí.

Konformně se zákonem vyslovuje n. s. s., že nelze vylučovati pojistnou povinnost z toho důvodu, že domácí dělník pracuje současně pro několik zaměstnavatelů. Důvod vylučující netvoří ani skutečnost, že domácí dělník nepochybně na díle sám, nýbrž za pomoci členů své rodiny. Spolupráce členů vlastní rodiny

je domácímu průmyslu vlastní a zákonodárce s tím také počítal, když v § 2 zák. č. 268/1919 ustanovil, že je možné dobrovolné pojištění příslušníků rodiny domácího dělníka, kteří jemu při domácí práci vypomáhají a když v § 30 zák. č. 29/1919 nevyloučil možnost, aby domácí dělník zaměstnával při práci členy rodiny.

Právní výklad n. s. s. k zákonné úpravě pojistné povinnosti domácích dělníků od 1. VII. 1926 kryje se plně se zásadami, jež soud konkretisoval k odst. II. § 1 zák. č. 268/1919. V nálezu ze dne 2. IV. 1932, č. 5.185/30, čteme, že pojistná povinnost domácích dělníků má být posuzována jedině podle § 3 zák. č. 221/1924, tedy samostatně a neodvisle od všeobecného ustanovení § 2. I podle této zákonné úpravy stačí, že práce je vykonávána trvale a pravidelně. Tím není ovšem míněno jen opakování práce v určitých stejných obdobích časových, nýbrž pravidelné zaměstnání, které pracující osobu činí příslušníkem oné zvláštní kategorie dělníků, které zákon zahrnuje pod výraz »domácí dělník«. Z povinného pojištění je vyňato pouze příležitostné zaměstnání, t. j. pracovní výkony pouze nahodilé a ojedinělé.

Judikatura nejv. spr. soudu, byť nečetná, ujasnila s dostatek právní situaci, pokud jde o posuzování pojistné povinnosti domácích dělníků. Dala praxi velmi jednoduché měřítko, neboť svádí posuzování do jediného směru: zjistiti, zda jde o práci pravidelnou a trvalou, či zda jde o zjevy nahodilé a ojedinělé. Není zapotřebí zabývat se velmi obtížnou otázkou zaměstnání vedlejšího, které je z povinného pojištění vyňato, jde-li o osoby, o nichž mluví § 2 zák. č. 221/24.

Nová etapa vývoje pojištění domácího dělnictva bude snad zahájena chystanou změnou § 3 dosavadního zákona. Těžko odhadnouti, zda nové ustanovení, kterým má být z povinného pojištění vyloučena i domácí práce, je-li vykonávána jako zaměstnání vedlejší — tedy unifikovány důvody vylučující — bude na prospěch jednotnosti úpravy, byť se na první pohled zdá, že je na újmu domácímu dělnictvu. Neboť má být zákonem zúženo to, co někdejší správní dvůr extensivním výkladem nedokonalého zákonného ustanovení konkretisoval ve prospěch domácího dělnictva.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1152.

697.

I. Jednostranné snížení služebných požitků súkromného zamestnanca zamestnávateľom — vyhradil-li si zamestnanec, prijímajúc snížené po-

žitky, nárok na požitky podľa pôvodnej smluvy — nie je právne účinné.

II. Zamestnanec má právny nárok na remuneračiu, ktorá mu bola služebnou smluvou prisľúbená a každoročne vyplácaná.

III. Penzijné nároky podľa služebnej smluvy a

súkromného penzijného štatútu nie sú dotknuté povinným poistením zamestnanca u Všeobecného penzijného ústavu. Rozh. z. 10. III. 1933, Rv III 732/32, Právny obzor 1213.

ad I. ... žalobníka nemôže právne zaväzovať jednostranné odchýlenie sa žalovanej strany od podmienok dvojstrannej služebnej zmluvy a nebolo povinnosťou žalobníka, následkom tohoto jednostranného konania žalovanej strany služebnú zmluvu vypovedať. Neobstojí v tomto ohľade ani stanovisko strany žalovanej, že snížením platu a zotrvaním žalobníka v ďalšej službe starý služebný pomer konkludentne prestal a vznikol medzi spornými stranami nový služebný pomer, lebo podľa zisteného skutkového stavu, dovola- ním napadnutého, žalobník ohradzoval sa proti jednostrannému sníženiu platu a vyhradením si nároku podľa ustanovení pôvodnej zmluvy jasne prejavil, že nové podmienky nepovažuje za právne zaväzné. Správne je preto aj to právne stanovisko odvolacieho súdu, že pri bezúčinnosti jednostrannej zmeny služebnej zmluvy žalobník ani nemohol služebnú zmluvu dobrovoľne sám vypovedať bez toho, že by sa týmto svojím konaním nebol vydal nebezpečenstvu zániku svojich penzijných nárokov v smysle ustanovenia § 4 penzijného štatútu.

ad II. Dotyčne remunerácie nebolo dovola- ním napadnuté skutkové zistenie odvolacieho súdu, že pri uzavretí služebnej zmluvy prisľúbené bolo žalobníkovi poskytnutie ročnej remunerácie v sume aspoň jednomesačného platu, že táto remun- erácia a tak žalobníkovi ako aj ostatným zamestnancom žalovanej strany každoročne bola riadne vyplácaná a že správa žalovanej strany podľa nesporného obsahu zápisnice o zasedaní správy zo dňa 9. apríla 1923 a 28. januára 1924 sama uznala, že úradníkom každoročne vyplá- caná remunerácia prisľúcha im jako súčiastka ich platu. Pri tomto nespornom skutkovom stave je prisúdenie remunerácie v súlade so stále sledovanou súdnou praxou.

ad III. Nesporná skutočnosť, že žalobník pro zvláštny fond žalovanej strany platil od neho žiadaný mesačný príspevok (18 Kč 75 h), už sám o sebe vyvracia správnosť stanoviska žalovanej strany, že vzhľadom na povinné po- istenie žalobníka u Všeobecného penzijného ústa- vu je povinnosť platenia penzie stranou žalova- nou len subsidiárna.

Po tejto stránke poukázať treba na to, že penzijný štatút má v pomere strán povahu sú- kromnej zmluvy a že ustanovenia služebnej zmluvy a samostatného penzijného štatútu, prí- znávajúce samostatný nárok súkromného zamest- nanca prez rámec zákonného poistenia, nie sú závislé od toho, či z dôvodu verejnoprávneho povinného penzijného poistenia osobitný nárok voči Všeobecnému penzijnému ústavu, po prípa- de tiež obstojí.

Pre odpočítanie požitkov, vyplácaných Všeob. penz. ústavom, zo smluvných odp. požitkov pod- ľa z. č. 484/21, 26/29 a vl. n. č. 16/23, nebolo skutkového základu.

§ 1152.

698.

Jestli proti nárokom žalobníka na služebný plat a penziu uplatňuje žalovaný započítacou ná- mietkou náhradu škody, odvozovanej z toho, že sa žalobník previnil v služebnom pomere proti služebným povinnostiam, ide o súvisiace vzájom- né pohľadávky a nemožno o nárokoch jednej strany rozhodovať čiastočným rozsudkom (§ 389 Osp.). Rozh. nejv. soudu z 7. VI. 1933, Rv III 667/32, Právny obzor 1342.

§ 1154 b).

699.

Z dôvodu t. zv. ambulatorného liečenia nemá za- městnanec nároku na plat podľa 1. odst. § 1154 b) obč. zák. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 5. III. 1930, Vhrs. 18/30, Ústupský 417.

Podle původního znění § 1154 b) obč. zák. po- držel zaměstnanec nárok na plat, jestliže mu po nejméně 14denním zaměstnání bylo nemocí nebo úrazem zabráněno po dobu poměrně krátkou, ne- přesahující týden, konati službu (práci). Totéž platilo, jestliže překážka nastala z jiné důležité příčiny, týkající se osoby zaměstnancovy. Ne- bylo tedy původně rozdílu co do způsobu a obje- mu tohoto nároku, necht' již překážkou byla ne- moc, úraz nebo jiná důležitá příčina. V tom na- stala však změna zákonem z 1. dubna 1921, č. 155 Sb. z. a n. Ze zákona toho jde, že ustanovení odst. 1. § 1154 b) obč. zák., o něž žalobce opírá svůj nárok, jak je patrné i z jeho odvolání, vztahuje se jen na případy mimo onemocnění nebo úrazu. Podle svého tvrzení zmeškal žalobce dvě směny, za něž se domáhá úplaty, protože one- mocněl a byl lékařem odkázán k ambulatornímu léčení do Prahy. Z důvodu onemocnění mohl by se žalobce domáhati nároku jen za předpokladu § 1154 b), odst. 2. obč. zák., jichž tu však, jak sám přiznává, není.

§ 1156 b).

700.

Zaměstnavatel může vypovědět zaměstnance z práce i během nemoci a zanikají touto výpovědí veškeré nároky zaměstnancovy ze služebního po- měru až na výhody, které mu skýtá po případě ustanovení § 1156 b) obč. zák. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 23. IV. 1930, Vhrs. 35/30, Ústupský 425.

Odvolatel doznal, že obdržel od žalované 13. XII. 1923 čtrnáctidenní výpověď z práce. Jeho služeb- ný poměr byl tedy dnem 27. XII. 1923 zrušen. Ná- zor, že odvolatel nemohl po dobu své nemoci od 26. V. 1923 do 26. V. 1929 býti z práce vypově- děn, je právně mylný a v příkrém odporu s usta- novením § 1156 b) obč. zák., jež dává zaměstna- vateli právo vypovědět a propustiti z práce za- městnance i po dobu nemoci, zachováváje za- městnanci jen nároky, vycíčené v §§ 1154 b) a 1156 obč. zák.

§ 23 z. 244/22.

701.

Zachovanie nárokov pre predčasné vystúpenie alebo prepustenie zo služieb predpokladá, že vo spore, zahájenom v lehote § 23 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n., bolo riadne pokračované. Jestliže spor spočíval (§§ 446, 475 Osp.), uplynutím troch ro- kov (posl. odst. cit. par.) nárok prepadol. Rozh. nejv. soudu z 10. V. 1933, Rv. III 42/32, Právny obzor 1303.

Podle § 446 a 475 Osp. má spočívání sporu, trvající přes tři léta, ať již nastalo zmeškáním roku (§ 446) nebo dohodou stran (§ 475), vždy za následek, že spor zanikne tak, že po něm a po podané žalobě nezůstane po právu ani stopy. To je zřejmo ze srovnání předpisů §§ 446 a 475 Osp. s ustanoveními §§ 147, 184 a 186 Osp., neboť jen ve případech tu označených zastavení sporu po- dle § 182 a 1883 Osp. anebo odmítnutí žaloby z jiného důvodu a odstoupení od žaloby a sporu (§ 186 Osp.) — jsou výslovným ustanovením zá- kona zachovány soukromoprávní účinky podání žaloby a početí sporu, jestliže žalobce do 30 dní podal řádně žalobu novou nebo své právo jinak uplatnil; tato výhrada není však doložena při skončení sporu podle § 446 a 475 Osp. Proto, jak řečeno, tento spor zanikl se všemi důsledky po- dané žaloby a početí sporu a předchodí žalobou

zrušeného sporu není zachráněna šestiměsíční lhůta pro spor, zahájený novou vzájemnou žalobou, podanou v rozeprá tute souzené, a proto nárok z předčasného skončení služebního poměru — plat na další tři měsíce výpovědní lhůty — propadl a právem byl odvolacím soudem zamítnut.

To také odpovídá účelu předpisů § 23 zák. č. 244/22 Sb. z. a n., jímž sporné nároky mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem pro bezprávné a předčasné skončení služebního poměru proto byly omezeny na krátkou šestiměsíční lhůtu, aby usnadněn byl jak žalobci důkaz předpokladů jeho nároku, tak i žalovanému obrana proti bezdůvodným nárokům. Tento účel zákona byl by naprosto zmařen, kdyby žaloba původně sice včas podaná své účinky přenášela na žalobu jinou, podanou až po letech po skončení služebního poměru.

Obchodní pomocníci

§ 2. 702.

Prodavačka v obchodě se zbožím obuvnickým jest obchodní pomocnicí. Rozh. z 21. IX. 1933, Rv I 700/32, Richterzeitung, roč. XV., str. 294.

§ 34. 703.

V šestiměsíční lhůtě musí býti pod ztrátou soudně uplatněny také nároky na plat, náležející zaměstnanci předčasně propuštěnému podle smlouvy za dobu, která by musila projíti až do skončení služebního poměru uplynutím určené smluvní doby nebo řádnou výpovědí (§ 29, odst. 1., zák.), na ziskový podíl zaměstnancův, na provisi a remuneraci, pokud rozvázáním služebního poměru se stala splatnou; šestiměsíční propadná lhůta neplatí pro uplatnění nároku zaměstnancova na remuneraci, která i bez ohledu na rozvázání služebního poměru již byla splatná, a na odbytí. Rozh. nejv. soudu z 16. II. 1934, č. j. R I 65/34. Sb. min. sprav. č. 1194. Prejudikatura Váž. obč. 4393, 7719. *)

Není o tom sporu, že žalobce byl žalovanou stranou dne 27. března 1932 na dobu 14 dnů vypověděn. Žalobce, doličuje, že je obchodním pomocníkem podle zákona z 16. ledna 1910, č. 20 ř. z., uplatňuje podanou žalobou nárok mu ze služebního poměru až do ukončení řádné výpovědní lhůty podle § 20 cit. zák. příslušející, a to vedle platu i vánoční remuneraci za dobu od 1. července 1930 do 30. června 1932 ve výši 3000 Kč a částku Kč 1.351/20 na odbytím. První soud zamítl žalobu z toho důvodu, že byla teprve podána po uplynutí propadné lhůty v § 34 dotčeného zákona stanovené, odvolací soud potvrdil zamítnutí jenom v příčině služného a vyslovil o ostatních uplatňovacích nárocích (remuneraci a odbytím) názor, že nejsou »náhradními nároky« z důvodu předčasného propuštění podle § 29 cit. zák., pročez nebyly dotčeny tím, že žaloba byla

podána po uplynutí lhůty § 34 zák. V § 34 cit. zák. jsou šestiměsíční propadnou lhůtou podmíněny mimo jiné nároky na náhradu škody pro předčasné propuštění ve smyslu § 29; že »předčasným propuštěním« jest rozuměti i propuštění obchodního pomocníka, když zaměstnavatel, neuplatniv ani zvláštního důležitého důvodu k předčasnému propuštění, použil k rozvázání služebního poměru výpovědi přičítací se výpovědní době buď smluvené nebo zákonem určené, dovodil nevyšší soud již v rozhodnutí ve Sb. n. s. č. 5393, k němuž se pro stručnost odkazuje. § 29 ustanovuje, že zaměstnanec, byv předčasně bez důležitého důvodu propuštěn, může bez újmy dalších nároků na náhradu škody žádati kromě části platu přiměřené jeho dosavadním výkonům plat náležející mu podle smlouvy za dobu, jež by musila projíti až do skončení jeho služebního poměru uplynutím určené smluvní doby nebo řádnou výpovědí. Z toho vypývá, že zákonodárce k této posléze uvedené části úplaty hledí jako k nároku na náhradu škody. Že k úplatě jako odměně v širším slova smyslu náleží mimo běžné služné podíl na zisku, provisi a remunerace, vychází najevo z ustanovení § 16 a jeho zařazení do oné části zákona, v níž pod hlavním nápisem »odměna« jsou uvedeny jednotlivé příslušné nároky a zvlášť označeny písmeny a) až c), a nemůže býti pochybností o tom, že, je-li právní nárok na remuneraci opodstatněn, tvoří část zaměstnancovy odměny, jejíž vyplacení je pouze vázáno lhůtou (viz. rozh. býv. n. s. ve Vidni z 13. října 1910, úř. sb. č. 1280). Byl-li služební poměr zrušen před splatností nároku, má zaměstnanec nárok na remuneraci v obnosu, odpovídajícím poměru mezi obdobím služebním, pro které se odměna poskytuje, a uplynulou služební dobou (§ 16), t. j. v případě § 29 (předčasně propuštění) až do doby, v které by služební poměr byl ukončen, kdyby bylo bývalo šetřeno umluvené nebo zákonné lhůty výpovědní, a podle § 29, odst. 2 zákona, je i tato část odměny splatnou současně se zrušením služebního poměru. Tomu-li tak, jde tedy i tu o nárok na náhradu škody z důvodu předčasného propuštění, podléhající preklusi podle § 34 zák. čís. 20/1910 ř. z. V souzeném případě neuplatňuje však žalobce pouze vánoční, resp. novoroční remuneraci, jež by jinak byla splatná až koncem roku 1932, a jen pro rozvázání služebního poměru se stala splatnou již dnem 30. června, nýbrž i remunační částky, splatné ke konci roku 1930 a 1931. Tyto obě zadržené částky předpokládající, že žalobce na remuneraci vůbec má nárok, nebylo by lze pokládati za odměny v § 29 zákona čís. 20/1910 ř. z. dotčené, ježto zaměstnanci příslušejí bez ohledu na odbrženou výpověď, pokud se týká propuštění podle smlouvy za jeho dosavadní výkony, a proto nejde tu o takový nárok, jaký má § 34 cit. zákona na mysli. »Odbytí« není částí odměny za konané služby, nýbrž poskytuje se, bylo-li umluveno, stejně jako pense k zajištění existence zaměstnancovy pro případ rozvázání služebního poměru jak výpovědí a propuštěním, tak vystoupením. Jde tu tedy o smluvní nárok, jenž s náhradou z důvodu propuštění nemá nic společného, a proto nelze naň vztahovati omezení podle § 34 citovaného zákona. Rozhodnutí Sb. n. s. čís. 7719, k němuž rekurent odkazuje, se na souzenou věc nehodí, neboť předpokladem tohoto rozhodnutí byl zcela odlišný skutkový základ, že se totiž obchodní pomocník zavázal, že pro případ vystoupení ze služby zaplatí zaměstnavateli pevně smluvenou náhradu, t. j. smluvní pokutu, náležející k nárokům zaměstnavatele proti zaměstnanci podle § 31 (3) zákona.

*) Váž. obč. 4393 (rozh. z 20. XI. 1924, Rv I 1297/24). Nárok zaměstnance na plat za celou dobu řádné výpovědi, ježto byl vypověděn v kratší lhůtě, podléhá průpadu podle § 34 zák. o obch. pom. Předčasné propuštění nevyžaduje vždy, by poměr byl rozvázán s okamžitou platností.

Váž. obč. 7719 (rozh. z 26. I. 1928, Rv I 578/27). Uvázal-li se obchodní pomocník, že pro případ vystoupení ze služby (nenastoupení služby) zaplatí zaměstnavateli pevně smluvenou náhradu, jde o smluvní pokutu, náležející k nárokům zaměstnavatele proti zaměstnanci podle § 31, třetí odstavce zákona. I v tomto případě dlužno nárok uplatnit v propadné lhůtě § 34 zák., k níž dlužno přihlížeti z úřadu.

Zemědělská zaměstnanci

704.

Ve sporech zemědělského zaměstnance proti majiteli velkostatku o mzdu (zák. čl. XLV/1907) jest stížnost na nejvyšší správní soud nepřipustná (§ 105 ú. l., zák. č. 217/1925). Nál. nejv. spr. soudu z 24. III. 1934, č. j. 5767/34.

V danom prípade ide o spor zemeľského zamestnanca proti majiteľovi veľkostatku o mzdu, tedy o spor povahy súkromoprávnej, ktorý spadá pod ustanovenie zák. čl. XLV:1907. Rozhodovať vo sporoch tohoto druhu je síce prikázané úradom správny (arg. § 62, zák. čl. XLV:1907), leč rozhodnutie poslednej prípustnej inštancie správnej v takovýchto sporoch je vyjmuté podľa § 105 úst. listiny a zákona č. 217/1925 Sb. z meritorného prezkúmania najvyšším správny súdom, lebo podľa § 1, odst. 1. zákona č. 217/1925 Sb., vydaného k prevedeniu § 105 úst. listiny, vo všetkých prípadoch, v ktorých úrad správny podľa zákonov o tom vydaných rozhoduje o nárokoch súkromoprávnych, je voľno strane týmto rozhodnutím dotknutej po vyčerpaní opravných prostriedkov dovolávať sa nápravy vo výroku o týchto nárokoch poradom práva; týmto predpisom bola tedy pre spory o takých nárokoch po vyčerpaní opravných prostriedkov v pokračovaní správnom určená kompetencia riadnych súdov a sú vtedy tedy spory vzhľadom k ustanoveniu § 3, lit. a) zákona o správnom súde z príslušnosti najvyššieho správneho súdu vylúčené. Príslušnosť najvyššieho správneho súdu mohla by nastať len vtedy, keďby rozhodnutím alebo opatrením správnych úradov bolo stranám o takýto nárok súčasne znemožnené, aby cestu poradom práva podľa § 105 úst. listiny a zákona č. 217/1925 Sb. nastúpily.

Podľa čl. 8, odst. 2. zákona č. 125/1927 Sb. je napadnuté rozhodnutie, vydané zemským úradom jako úradom odvolacím, v správnom pokračovaní rozhodnutím konečným, z čoho plynie, že tým je daná sťažovateľovi možnosť, aby si svoj nárok u riadneho súdu uplatňoval, a tedy nejde v danom prípade o výnimku shora uvedenú, kedy to-žito jedine by mohla byť uznaná príslušnosť najvyššieho správneho súdu.

Je preto sťažnosť, ktorá brojí proti napadnutému rozhodnutiu jedine s hľadiska meritorného, vo smysle § 3, lit. a) zákona o správnom súde, neprípustná, a bolo ju preto odmietnuť.

Domovníci

705.

Odměňování domovníka za povinnosti domovnícké a jiné k nim nenáležící výkony úhrnou mzdou je přípustno jen tehdy, jestliže poslední docházejí v paušální odměně přiměřeného honorování. — Odměna za otvírání přísluší přímo a výhradně proti tomu, jenž si dává domovní dveře otevřítí. Proti vlastníkovi domu jen tehdy, jedná-li se o členy jeho domácnosti nebo takové osoby, které na jeho příkaz s jeho vůlí nebo v jeho zájmu mají do domu se dostatí. Rozh. nejv. soudu ze 7. X. 1932, Rv II 195/32, Richterzeitung, roč. XV., str. 295.

Pracovní doba

§ 7.

706.

Paušalovatí lze také odměnu za práci nedělní (příplatky). Rozh. vrch. hor. rozh. soudu z 13. XII. 1933, Vhrs. 159/33, »Nazdar« č. 15.

Žalobce podle svého konečného návrhu, předneseného při ústním jednání, žádal 50% příplatek za práce v nedělích a dnech svátečních a za práce, přesahující osmihodinovou dobu pracovní. Soud stolicie první, zjistiv na základě výsledku jednání, že žalobce jako hlídač na dolu po celou dobu tohoto svého zaměstnání na žalovaném dolu, t. j. od 9. ledna 1927 do 27. března 1933, tedy něco přes 6 let, pobíral o 3.15 Kč vyšší mzdu než obyčejný dělník, dospěl k správnému závěru, že mezi stranami byla shodná vůle, že oním přeplatkem má býti odměněna veškerá pracovní činnost žalobce, tudíž i práce ve dnech nedělních a svátečních a práce přes čas. Takové paušalování odměny za uvedené práce nepřiči se zákonu a je odůvodněno tam, kde, jako u žalobce, šlo o úkony a služby, jež nelze omeziti na dny všední nebo na hodiny pracovní. Jestliže se tedy, jak soud stolicie první správně soudí, shodly strany o výši požitků, jimiž žalobce měl býti odměněn za veškeré své pracovní výkony, jest ujednání to platné (§ 1152 všeob. obč. zák.) a nelze teprv dodatečně snad po letech, jako zde, uplatňovati, že smluvená odměna nebyla dostatečná.

Závodní výbory

§ 22.

707.

Dosud nezvolený kandidát členství v závodním výboru nepožívá ochrany § 22, odst. 2. zák. o záv. výborech. Nál. nejv. spr. soudu z 20. XII. 1933, č. 2.1313, Boh. A 10.854.

In merito je na sporu otázka, měl-li Alois B. v době svého propuštění nárok na ochranu proti propuštění z práce podle § 22 zák. o záv. výborech z důvodu, že kandidoval do záv. výboru a byl uveden na kandidátní listině již vyvěšené, aniž proti jeho osobě byly vzneseny námítky. Žal. úřad zodpověděl tuto otázku kladně, ježto podle jeho právního náhledu jmenovaný již tím, že kandidoval do záv. výboru a byl uveden na kandidátní listině již vyvěšené, aniž proti jeho osobě byly vzneseny námítky, byl vlastně již v době výpovědi členem záv. výboru.

Náhled ten je však mylný. Ochrana, kterou poskytuje § 22, odst. 2. zák. o záv. výborech proti propuštění z práce, vztahuje se jen na členy a náhradníky závodního výboru. Členem nebo náhradníkem záv. výboru může se zaměstnanec, nejde-li o případ odpadnutí volby podle § 12, odst. 4. voleb. řádu, státi jediné volbou, nikoli však již tím, že na člena záv. výboru kandiduje a že dotčená kandidátní listina byla podle § 12 voleb. řádu vyložena nebo vyvěšena. Poněvadž v daném případě podle vyjádření zástupce volebního výboru před rozhodčí komisí podaného konala se volba teprve asi dva nebo tři dny poté, co B. na hodinu z práce byl propuštěn, nemohl jmenovaný v době propuštění býti členem záv. výboru a neměl tudíž nároku na ochranu § 22 zák. o záv. výboru (srov. Boh. A 1617/22*). Nař. rozhodnutí, jež ochranu tu mu přiznává, je tedy nezákonné.

*) Boh. A 3263 (nál. z 19. II. 1924, č. 2931). Ustanovení § 22 zák. o závodních výborech, podle něhož členové závodního výboru smějí býti propuštěni z práce jen se souhlasem rozhodčí komise, nevztahuje se na členy volebního výboru, povolaného k řízení voleb do závodního výboru.

Boh. A 1617 (nál. nejv. spr. soudu z 4. XI. 1922, č. 12223). II. Okolností, že zaměstnanec jest při volbě závodního výboru podle zák. č. 330/21 Sb. z. a n. kandidován, nepřekáží zaměstnavateli, aby i ve volebním období rozvázal jeho pracovní (služební) poměr, pokud není jiné zákonné překážky. — III. I zaměstnanec zapsaný pravoplatně do seznamu voličů, oprávněných k volbě do závodního výboru podle zák. č. 330/21 Sb. z. a n., ztrácí právo volební, skončil-li jeho pracovní

I. Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech není příslušna vysloviti, že zaměstnavatel je povinen propuštěného zaměstnance přijmouti znovu do práce a nahraditi mu ušlý zisk.

II. Rozhodčí komise je příslušna vysloviti, že propuštěný zaměstnanec nesměl býti z práce propuštěn bez souhlasu rozhodčí komise. Nález nejv. spr. soudu z 20. XII. 1933, č. 21.313, Boh. A 10.854.

Prejudikatura: Boh. A 3262/24, 3427/24, 4128/24, 5064/25, 5547/26, 5908/26, 7531/28, 7627/28 a j.*)

Zkoumaje naříkaný nález rozhodčí komise, musil se nejv. spr. soud zabývat především otázkou, zdali žalovaná komise byla příslušna naříkaný nález vydati.

Nálezem tímto se 1. vyhovuje stížnosti volebního výboru proti propuštění Aloise B. z práce bez souhlasu rozhodčí komise, čímž je vysloveno, že jmenovaný bez souhlasu rozhodčí komise z práce propuštěn býti nesměl, 2. stěžovatel uznává povinným, aby jmenovaného zaměstnance znovu do práce přijal a jemu ušlý zisk nahradil.

Druhý z obou výroků rozhodčí komise jeví se jako výrok o nárocích práva soukromého, k němuž rozhodčí komise, jak nss. konstantně judikuje, nebyla kompetentní, neboť nejde tu o případ § 3, lit. g), zák. o záv. výborech, kde rozhodčí komisi výjimečně podle výslovného předpisu zákonného přísluší rozhodovati i o nárocích práva soukromého (srv. judikaturu, citovanou pod č. 6672 II. knihy adm. judikátů nss.**). Z důvodu toho bylo nutno zrušiti tento výrok pro nezákonnost.

Pokud jde o první z obou výroků, byla ovšem rozhodčí komise příslušna vysloviti, zda Alois B. v době propuštění příslušel nárok na ochranu proti propuštění podle § 22, odst. 2., zák. o záv. výborech, a zda tento nárok jeho byl zaměstnavatelem porušen.

(služební poměr k závodu do dne volby. — IV. Ztráta práva volebního do závodního výboru podle zák. č. 330/21 Sp. z. a n., jež nastala po vypsání voleb až do dne volby, má za následek i ztrátu práva volenu býti.

*) Boh. A 3262 (nál. z 19. II. 1924, č. 2927). Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech není příslušna rozhodovati meritorně o podání, kterým podavatel žádá, aby jeho zaměstnavateli bylo uloženo, aby výpověď jemu danou odvolal, přijal jej zpět do práce a nahradil mu ušlou mzdu.

Boh. A 3427 (nál. z 31. III. 1924, č. 5585). III. Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati o trvání pracovního poměru mezi zaměstnavatelem a členy volebního výboru, z práce propuštěnými.

Boh. A 4128 (nál. z 18. XI. 1924, č. 20.262, v »Právu«, roč. V., str. 22): Členové závodního výboru nemají právního nároku, aby byli vysazeni z práce teprve po ostatních zaměstnancích, jestliže toto vysazení jim ani fakticky nebrání plnění úkoly členské, ani právně není totožné s propuštěním jich z práce.

Boh. A 5064 (nál. z 27. X. 1925, č. 20.114): Propuštěním ve smyslu § 22, odst. 2, zák. o záv. výborech sluší rozuměti skutečné rozvázání pracovního poměru. Není tedy zapotřebí souhlasu rozhodčí komise, jestliže skutečná rozvázání pracovního poměru má nastati teprve v době, kdy následkem zrušení pracovního výboru členství v závodním výboru již přestalo.

Boh. A 5547 (nál. z 1. IV. 1926, č. 19.517/25). Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati, že zaměstnavatel je povinen členy záv. výboru po vyloučení znovu přijmouti do práce a nakládati s nimi tak, jako by od ukončení vyluky byli na dovolené, tedy nahraditi jim též ušlou mzdu.

Boh. A 7531 (nál. z 7. XI. 1928, č. 29.768). Rozhodčí komise je příslušna rozhodovati o přípustnosti propuštění člena záv. výboru, není však příslušná rozhodovati o platnosti (bezučinnosti) jeho.

Boh. A 7627 (nál. z 12. XII. 1928, č. 33.501, v »Právu«, roč. VIII., str. 36). Závodní výbory: I. Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech je příslušna

Pracovní soudy

§ 1.

709.

Pro příslušnost pracovních soudů nestačí, aby spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na soud, mezi těmito osobami trvaly. Rozh. nejv. soudu z 27. I. 1934, č. j. R I 1324/33, Sb. min. sprav. č. 1184.

Právní názor vyslovený v napadeném usnesení shoduje se s judikaturou nejvyššího soudu a proto stačí k vyvrácení vývodů dovolacího rekursu poukázati na rozhodnutí nejvyššího soudu ve Sb. n. s. č. 12.611***), podle kterého nestačí k odůvodnění příslušnosti pracovních soudů, aby spory z pracovního, služebního neb učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, aby též v době, kdy jsou vznášeny na soud, mezi oněmi osobami trvaly. Tohoto předpokladu zde není, protože žalobce není v žádném právním poměru podle § 1 zákona č. 131/31 Sb. z. a n. k žalovanému. Neprávem tvrdí stěžovatel, že výklad zákona o pracovních soudech v tom smyslu, jak to činí rekursní soud, umožňuje obcházení příslušnosti pracovních soudů a maří účel tohoto zákona, aby před zvláště obsazeným soudem byl co nejobektivněji rozřešen každý spor z pracovního poměru. Tomu by tak bylo jen tenkrát, kdyby v zákoně o pracovních soudech byla bývala zdůrazněna výlučně zásada, že každý nárok opírající vznik o pracovní poměr nutno uplatňovati u pracovního soudu, což se nestalo, naopak zákon vyjádřil jasně, že záleží na tom, zda jde o spor mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem nebo mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele, a nikoli jen na důvodu žalobního nároku, jak tvrdí stěžovatel.

§ 36.

710.

Proti usnesením odvolacího soudu vydaným v pracovních sporech z odvolacího řízení, jimiž bylo rozhodováno o odvolání do rozsudku pracovního soudu, je přípustný rekurs k nejvyššímu soudu, ale jen za podmínek vytyčených v § 519 c. ř. s. Rozh. nejv. soudu z 14. VIII. 1933, R I 698/3-1, Sb. min. sprav. č. 12.*)

rozhodovati věcně o stížnosti záv. výboru, domáhající se toho, aby bylo uznáno, že správa závodu je povinna nebrániti členu záv. výboru ve výkonu funkce tím, že jej propuští z práce. — II. Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati o návrhu záv. výboru, aby byla správa závodu uznána za povinnou přijmouti propuštěného člena záv. výboru zpět do práce a nahraditi mu ušlou mzdu.

*) Kniha judikátů, svaz. II. (1924—1928), č. 6672. Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati o soukromoprávních poměrech mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (mimo případ § 3, lit. g) zák. o záv. výborech), Boh. A 3262/24, 3263/24, 3427/24, 4128/24, 5064/25, 5547/26, 5908/26, 7531/28, 7627/28, zejména tedy vysloviti, že výpověď nebo propuštění člena záv. výboru z práce je neplatné a bezúčinné, Boh. A 3263/24, 3427/24, 7531/28, nebo že se výpověď zrušuje, Boh. A 5064/25, nebo že má propuštěný býti přijat znovu do práce a že mu jest nahraditi ušlou mzdu, Boh. A 3262/24, 5547/26, 5908/26, 7627/28, nebo že zaměstnavatel je povinen členy záv. výboru zaměstnávat. Boh. A 4128/24.

***) Váz. obě. 12611 (rozh. z 18. V. 1933, R I 341/33, v »Pracovním právu«, roč. XII., č. 586): Pro příslušnost pracovních soudů nestačí, aby spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, aby též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly. Fčešla-li taková pohledávka postupem, nelze ji vymáhati na pracovní soudě. Lho- stejno, že postupitel bude snad moci nepostupněný zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudě.

V § 36 (druhá věta druhého odst.) zákona čís. 131/1931 Sb. z. a n. jest ustanoveno, že o rekursním řízení platí jinak, t. j. pokud v uvedeném zákoně nejsou obsažena ustanovení zvláštní, ustanovení civilního soudního řádu. Podle toho je rekurs k nejvyššímu soudu přípustný proti usnesením odvolacího soudu vydaným v pracovních sporech za odvolacího řízení, jimiž bylo rozhodováno o odvolání do rozsudku pracovního soudu, avšak jen za podmínek v § 519 c. ř. s. vytyčených.

V případě, o který tu jde, zrušil odvolací soud ve sporech pracovních rozsudek první stolice pro zmatečnost, neodmítl však žalobu, nýbrž usnesl se, že sám věc projedná a rozhodne (§ 33 cit. zák.). Podle stálé judikatury nejvyššího soudu (Sb. n. s. 153, 510, 10.498 a jiné) lze si proti

takovému usnesení odvolacího soudu, jímž žaloba nebyla odmítnuta, stěžovati jen tehdy, jestliže odvolací soud vyhradil právní moc svého zrušujícího usnesení, a to se v tomto případě nestalo.

Rekurs není tedy přípustný a bylo ho proto podle § 526, odst. 2., c. ř. s., odmítnouti, neučinily-li to již nižší soudy.*)

§ 44.

711.

Nařízení ministra pro Slov. čís. 64/20, 75/20 a 3/23 byla do dne 1. ledna 1932, t. j. do dne počátku účinnosti zákona o pracovních soudech č. 131/31 Sb. normami platnými. Usnesení odborného plena nejev. spr. soudu z 15. V. 1933, čís. 820/32 pres. Boh. A CCCCXL†)

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 2. 712.

Služební poměr pracovní nebo služební není dán již každým faktickým vykonáváním prací. Nález nejev. spr. soudu z 25. XI. 1933, č. 19.872, Boh. A 10.891. Prejudikatura: srov. Boh. A 4330/25, 6480/27, 8001/20, 9455/31.**)

Na sporu jest otázka pojistné povinnosti Růženy V., a to nemocenské od 1. června 1925 a invalidní od 1. července 1926. Pro řešení této otázky jsou proto rozhodné, pokud jde o pojistnou povinnost nemocenskou do 30. června 1926, předpisy § 1 zák. č. 268/19, od 1. července 1926 pak ustanovení § 2 zák. č. 221/24, a pokud běží o pojistnou povinnost invalidní, toliko nad ustanovení. Podle obou těchto norem je nezbytným základním předpokladem pojistné povinnosti dotčené osoby, aby vykonávala práce nebo služby na základě (smluvného) poměru pracovního, služebního neb učňovského, a nekonala jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Z toho plyne jasně, že vznik pojištění nepojí se k pouhému faktu vykonávání prací nebo služeb, nýbrž, že musí tu býti ještě právní titul, t. j. (smluvný) poměr pracovní, služební neb učňovský (srov. Boh. A 6480/27). Jen tehdy, jsou-li splněny oba tyto zákonné předpoklady, jest dána pojistná povinnost podle cit. norem. Pracovní (služební) poměr — a jen takový má v nynějším sporu význam — vzniká podle konstantní judikatury nejvyššího správního soudu tím, že strany uzavřely služební smlouvu podle § 1151 o. z. o., t. j. zavázal-li se někdo (zaměstnanec) na nějaký čas konati jinému (zaměstnavateli) služby. Podstatným pojmovým znakem služební smlouvy, tedy i služeb-

ního poměru, jest podle toho na straně zaměstnavatelově smluvní závazek konati služby, a z toho vyplývající poměr podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatelovy (srov. Boh. A 4330/25, 8001/29, 9455/31 a j.). K tomu pak, aby došlo ke smlouvě služební, jest třeba projevu souhlasné vůle smluvních stran, což se může státi arci nejen výslovně, ale také mlčky (konkludentními činy) podle § 863 o. z. o.

Žal. úřad dospěl v nař. rozhodnutí na základě výsledků vykonaného šetření k úsudku, že Růžena V. byla u stěžovatele v rozhodné době za byt, stravu a šatstvo zaměstnána při hospodářství jako služka. Tímto obratem chtěl snad vyjádřiti, že její poměr k stěžovateli byl mlčky (smluvně) poměrem služebním ve smyslu § 1 zák. č. 268/19, resp. § 2 zák. č. 221/24, neodůvodnil však sám blíže, ze kterých zjištěných skutkových momentů tento svůj úsudek čerpá a oč jej opírá, nýbrž odkázal v té příčině jen na důvody rozhodnutí první stolice, které uznal za správné, a tím je recipoval. V důvodech těch jest sice správně uvedeno, že poměr zaměstnance k zaměstnavateli má býti podle cit. předpisů poměrem smluvněm, a že zákon nestanoví žádné formy, v níž tato smlouva má býti sjednána, avšak závěr z toho učiněný, že »za poměr smluvný sluší považovati každé faktické vykonávání prací služebních, resp. pracovních, pokud nejde o zaměstnání vedlejší nebo příležitostně«, jest nesprávný, neboť z toho, že nějaká osoba fakticky vykonává nějaké práce, jež jsou zpravidla předmětem smlouvy pracovní (služební), nevyplývá ještě logicky nezbytně, že je konána na základě takové smlouvy mlčky sjednané, a že již proto musí býti k osobě, pro kterou je konána, ve smluvném poměru pracovním (služebním), vždyť jest přece možno, že práce ty konána na základě jiného smluvního právního titulu, na př. podle smlouvy mandátní, o dílo nebo pod. Ve skutečném vykonávání služebních prací může býti spatřován nejvýše toliko jeden z rozhodných momentů při řešení otázky, jde-li o sjednání smlouvy konkludentními činy. Pouhý fakt vykonávání prací nebo služeb o sobě nestačí však ještě, jak shora bylo již dovozeno, k tomu, aby založil zákonnou pojistnou povinnost, takže jen o tuto zjištěnou skutečnost kladný výrok o pojistné povinnosti opřítí nelze.

*) Prejudikatura: usn. nejev. soudu z 15. XII. 1932, R I 1050/32 (»Pracovní právo«, č. 499).

**) Boh. A 4330 (nál. z 17. I. 1925, č. 821). Cestující na provisi, který podle smlouvy s firmou, pro kterou cestuje, nevzal na sebe závazků konati nějakou činnost, a který není k této firmě v poměru podřízenosti a vázanosti na její rozkazy, není ve služebním poměru ve smyslu § 1 zák. z 15. května 1919, č. 268 Sb., a nepodléhá tedy nemocenskému pojištění.

Boh. A 6480 (nál. z 14. IV. 1927, č. 6399). Podle § 160, odst. 1. lit. a) a c) zák. z 9. října 1924, čís. 221 Sb., neplatí se za trvání pojistného poměru nemocenské pojistné dny, kdy pojištěnec nepracuje a nemá mzdy.

Boh. A 8001 (nál. z 4. VI. 1929, č. 11.132, v »Prac. právo«, roč. VIII., str. 75). Jak vzniká »poměr služební« ve smyslu § 2, odst. 1 zák. č. 221/24 a jaké jsou jeho znaky?

Boh. A 9455 (nál. z 3. XI. 1931, č. 15.918, v »Pracovním právo«, roč. XI., č. 315). O pojmových znacích služební smlouvy.

†) Srov. k tomu nál. nejev. spr. soudu z 14. VI. 1933, č. 1504/32, Boh. A 10617 (»Pracovní právo«, č. 585): Nařízení ministra pro správu Slovenska č. 64/20, 75/20 a 3/23 uznána byla zákonem o pracovních soudech č. 131/31 Sb. z. a n. za normy platné.

Existence učňovského poměru — jako základu pojistné povinnosti — mezi otcem-obchodníkem a dcerou, zaměstnávanou v obchodě? Nál. nejv. spr. soudu z 25. XI. 1933, č. 19.873, Boh. A 10.892. Prejudikatura: Boh. A 6480/27, 7229/28, 8649/30, 9289/31, 9996/32.*)

Na sporu jest otázka pojistné povinnosti Etely M. v době od 1. října 1926 do 30. září 1928, tedy v době účinnosti zák. č. 221/24, ale ještě před účinností ustanovení § 1 novely č. 184/28 Sb., vydané k tomu zákonu, jež podle § 138 nabylo platnosti teprve dnem 1. ledna 1929. Spor nutno proto posuzovati toliko podle ustanovení § 2 zák. č. 221/24 Sb. (srov. Boh. A 9289/31), a pro řešení sporné otázky nelze vyvozovati nic z § 1 cit. novely, ustanovujícího, že činnost spolupracujících dětí v podniku (hospodářství) rodičů nezakládá sama o sobě smluvního poměru pracovního. Pokud tedy stížnost, dovolávajíc se tohoto předpisu a snažíc se z něho dovodit, že jmenovaná dcera st-lova není již podle něho podrobena pojistné povinnosti, není možno dáti jí za pravdu.

Nezbytným předpokladem pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1 zák. č. 221/24 jest právní existence smlouvy služební neb učňovské (Boh. A 7129/28, 8649/30 a j.). Z předpisu toho vyplývá totiž, že vznik pojištění nepojí se k pouhému faktu vykonávání prací nebo služeb, nýbrž že k tomuto faktu musí přistoupiti ještě právní titul, smluvený poměr pracovní, služební neb učňovský, takže pojistný poměr vyžaduje k svému vzniku uzavření smlouvy služební (učňovské) a zahájení prací nebo služeb na základě této smlouvy (srov. na př. Boh. A 6480/27 a j.). Aby došlo ke smlouvě vůbec, tedy i ke smlouvě služební neb učňovské, jest třeba bezvadného projevu souhlasné vůle smluvních stran, který ovšem může býti učiněn nejen výslovně ústně neb písemně, ale i mlčky konkludentními činy.

V daném případě zjišťuje žal. úřad, že mezi st-lem a jeho dcerou nebyla uzavřena zvláštní formální písemná učňovská smlouva, předepsaná v § 137 živn. zák. č. 259/24. Nepopřeno jest, že st-l ohlásil svou dceru jako učně ve svém obchodě u příslušného živn. společenstva. Z tohoto fakta usoudil žal. úřad, že jest postačitelým důkazem o tom, že mezi st-lem a jeho dcerou byl založen učňovský poměr ve smyslu § 2 zák. č. 221/24. Svůj úsudek, že existuje mezi nimi takovýto smluvený poměr, opřel tedy žal. úřad vedle nesporné skutečnosti, že dcera st-lova je zaměstnána v jeho obchodě, jen o to, že ji ohlásil jako učně u společenstva. Lze připustiti, že by tyto skutečnosti snad stačily k tomu, aby bylo

z nich usuzováno na uzavření učňovské smlouvy konkludentními činy, kdyby šlo o poměr mezi osobami sobě cizími. Leč nelze je uznati za indicie postačující ke zjištění právní existence smlouvy učňovské v daném případě, v němž jde o rodinný poměr otce k vlastní dceři, při němž zaměstnávání a učení dcery v obchodě otcově může vyplývati také z jiného právního titulu než ze smlouvy učňovské; tak zejména může to býti výkonem moci otcovské nad nezletilým dítětem, jež zahrnuje mezi jiným právo a povinnost otcovu nezletilé dítě vychovávat, řídití jeho jednání, požadovati jeho poslušnost, vyvíjeti jeho tělesné i duševní síly a vyučováním v užitečných vědomostech klásti základ k jeho budoucímu blahobytu (srov. Boh. A 9996/32).

§ 95.

714.

Nároky na dávky rodinného pojištění jsou zcela nezávislé na dávkách, jež byly poskytnuty v dřívější době téže osobě jako pojištěnci. Rozh. V. P. S. z 30. XII. 1933, Cpo 199/33 Sb. ÚSP č. 47.

Odvolatelka má pravdu v tom, že nárok veřejné nemocnice na náhradu 2 Kč denně za ošetřování rodinného příslušníka podle § 150 pojišť. zákona není časově neomezen, nýbrž že pojišťovna povinna jest podle § 150 pojišť. zákona náhraditi nemocnici tento denní příspěvek »až do uplynutí lhůty § 95/I, čís. 2«. Toto ustanovení v souzeném případě nepřichází v úvahu. Neboť není sporné, že F. H. pobíral podporu v nemocnici po dobu jednoho roku do května 1931, že pak byl bez zaměstnání a žil z výdělků své manželky. Nebylo ani tvrzeno, že F. H. v době, kdy byl léčen v žalující nemocnici, t. j. od 3. 2. 1932 do 15. 6. 1932, měl nárok na dávky z vlastního pojištění.

Rozhodnutí tohoto vrchního pojišťovacího soudu ze dne 14. 10. 1931 Cpo 378/31-1, jehož odvolatelka se dovolává, vyslovuje v důvodech právní názor, že osoba, která onemocněla v době vlastního pojištění a má nárok na dávky z vlastního pojištění, není příslušníkem rodiny ve smyslu § 96 pojišť. zákona. Toto rozhodnutí nehodí se na souzený případ.

§ 98.

715.

Je-li nesporno, že jde o nový pojistný případ a nejde-li o fikci podle § 98 pojišťovacího zákona, jest nemocenská pojišťovna povinna poskytovat nemocenské bez ohledu na to, že pojištěnec již po dobu celého roku byl podporován. Rozh. V. P. S. z 30. XII. 1933, Cpo 391/33. Sb. ÚSP 50.

Soud odvolací po stránce skutkové odkazuje k ději v důvodech napadeného rozsudku vylíčenému, pokud odvoláním není vzat v odpor. První soud výslovně zjistil, že »až do května 1931 brala R. F. nemocenské... a byla po propuštění z léčeni lounské nemocnice koncem května 1931 úplně zdráva, nepotřebujíc ani léku, ani lékařské pomoci. Pak pracovala teprve na chmelu od 20. nebo 21. 8. 1932, a to na akord až do 3. 9. 1931, nemajíc jiného zdroje příjmu...« Toto skutkové zjištění není odvolatelkou vzato v odpor. Odvolatelka v podstatě uplatňuje pouze odvolací důvod nesprávného posouzení právního. Avšak bere-li se za základ rozhodnutí děj prvním soudem zjištěný, dlužno souhlasiti i s právními posouzeními prvního soudu.

Dávky pojištění nemocenského v § 95/I pojišť. zákona upravené označeny jsou jako »pomoc v nemoci«. Pojistným případem jest tu nemoc pojištěnce. Tato nemoc ve smyslu pojišťovacího zákona trvá, pokud je tu potřeba léků a lékařské

*) Boh. A 6480 (nál. z 14. IV. 1927, č. 6399). Dle § 160, odst. 1, lit. a) a c) zák. z 9. října 1924, čís. 221 Sb. neplatí se za trvání pojistného poměru nemocenské pojistné dny, kdy pojištěnec nepracuje a nemá mzdy.

Boh. A. 7129 (nál. z 7. III. 1928, č. 5445). Inspektor pojišťující společnosti, který podle smlouvy se společností, pro kterou zprostředkuje pojišťovací obchody, není k ní v poměru podřízenosti, není ve služebním poměru ve smyslu § 1 zák. z 15. května 1919, č. 268 Sb. a nepodléhá tudíž nemocenskému pojištění.

Boh. A. 8649 (nál. z 31. V. 1930, č. 12.858/28, v „Pracovním právu“, roč. IX., str. 79). Nezletilý syn, který se v živnosti svého otce učí jeho řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle § 2, odst. 1, zák. č. 221/24, není-li prokázáno, že byla o tom uzavřena smlouva.

Boh. A. 9289 (nál. z 26. V. 1931, č. 23.308/29). Nastal-li pojistný případ před účinností zákona č. 184/28, dlužno předpokládati náhradní povinnosti zaměstnavatelovy posuzovati podle ustanovení 2. odst. § 20 zák. č. 221/24, nikoli podle § 13 zák. č. 184/28, třebaš bylo o ní rozhodováno v době, kdy již platil tento zákon.

Boh. A. 9996. (nál. z 7. IX. 1932, č. 8232/30, v „Pracovním právu“, roč. XI. č. 436). Podléhá pojistné povinnosti nezletilý syn, zaměstnaný v obchodní živnosti otcově?

pomocí. Pominula-li tato potřeba, přestal zásadně pojistný případ onemocnění. Onemocněl-li pak pojištěnec znovu, totiž potřebuje-li znovu léků a lékařské pomoci, nastává, neplatí-li zákonná fikce § 98 pojišť. zákona, pojistný případ nový. Vyčerpá-li pojištěnec za dřívějšího pojistného případu dávky nemocenského pojištění, nemůže to mít vliv na jeho nároky v pojistném případě novém.

Tento právní názor není v rozporu s právními názory, na kterých zakládá se rozhodnutí tohoto vrchního soudu pojišťovacího Cpo 295/31 a Cpo 888/30, jichž odvolatelka se dovolává. V těchto rozhodnutích stojí odvolací soud na právním stanovisku, že pojištěnec, jenž podle § 95/I č. 2 pojišť. zák. vyčerpá nárok na nemocenské, jehož pobíral po dobu celého roku, a jest nadále potřeben léků a lékařské pomoci, nenabývá tohoto nároku tím, že konal práce povinně pojištěné. Názor odvolatelkou zastávaný vedl by k důsledku zákonodárcem zajištěnému, že pojištěnec, který dostával po celý rok nemocenské, pro určitou nemoc, pak po delší dobu, na př. dva roky, vůbec není potřeben léků a lékařské pomoci, konal práce povinně pojištěné a po těchto dvou letech opět onemocněl touže nemocí, neměl by nároku na nemocenské.

Pensijní pojištění

§ 1. 716.

I. Ne každý zaměstnanec, označený jako učeň, jest vyloučen z pojistné pensijní povinnosti. Pensijní povinnost učtů, zaměstnaných u kupce ve smyslu obchodního zákona, závisí jen na tom, zdali vykonávají převážně kupecké práce čili nic.

II. K pojmu »kupecké služby«.

III. Prodávač ve službách kupcových vykonává převážně kupecké práce tehdy, vyžaduje-li jeho činnost »kupecké zdatnosti«.

IV. Pokud učednice, zaměstnaná u konsumního a úsporného družstva, nepodléhá pensijnímu pojištění. Rozh. nejv. soudu z 9. XI. 1933, Rv I 1657/31, Váž. obč. 12991.

Dovolatel uplatňuje dovolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, jež spatruje ve dvou směrech, a to: 1. především v tom, že odvolací soud prý vycházel z mylného výkladu předpisu § 1, odst. (1) zákona o pensijním pojištění ze dne 5. února 1920, čís. 89 Sb. z. a n., projeviv názor, že pensijní pojištění povinnost učtů závisí jen na obsahu jejich zaměstnání, ač zákon výslovně vylučoval pensijní povinnost toho, kdo jest ve služebním poměru činným jako učeň, a 2. dále v tom, že odvolací soud považoval za kupecké služby takové úkony žalobkyně, které v pravdě kupeckými službami nejsou. V prvním směru není dovolatelova výtky právní mylnosti opodstatněna. Rozsah pojištění pensijní povinnosti upravil pro dobu, o kterou v tomto sporu jde, § 1 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 Sb. z. a n., jenž v prvním odstavci stanovil všeobecnou zásadu a v druhém odstavci uvedl její důsledky pro určité druhy zaměstnanců. Že pojištění povinnosti podle tohoto zákona není určována pojmenováním, nýbrž obsahem zaměstnání, plyne již z toho, že se v druhém odstavci § 1 uvádí jako předpoklad pojištění povinnosti zaměstnanců »vykonávání převážně duševní práce, pravidelné dozorání k pracím jiných osob, konání kupeckých služeb anebo jiných vyšších služeb« a že v prvním odstavci téhož paragrafu se vyjímají z pojištění povinnosti zaměstnanci vykonávající převážnou měrou práce podřízené. Ze slov § 1, odst. 1., »pokud

není činným jako dělník neb učeň«, nelze proto ještě vyvozovati, že každý zaměstnanec, označený jako »učeň«, jest vyloučen z pojištění povinnosti pensijní. Ani dělník není vyňat z této povinnosti již proto, že jest zaměstnavatelem označován za dělníka nebo že se tak sám označuje, nýbrž jest z ní vyňat jen tehdy, nevykonává-li práce, jež podle svého obsahu zakládají pojišťnou povinnost. Podle téže zásady nelze ani učně vylučovati z pojištění povinnosti pensijní jen proto, že jest učněm ve smyslu živnostenského řádu. V souzené věci jde o učednici, zaměstnanou u konsumního a úsporného spolku, zapsaného společenstva s ručením omezeným, tedy u kupce ve smyslu § 13 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z., v doslovu § 2 (1) zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 Sb. z. a n. a článků 4 a 271 obč. zák. Zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 Sb. z. a n. podrobil v § 1, odst. (2) pojištění povinnosti zejména také zaměstnance v obchodech, kteří vykonávají kupecké služby ve smyslu zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Podle doslovu tohoto zákonného předpisu nejsou pojištění povinnosti pensijní podrobeny všechny osoby, na něž se vztahuje zákon o obchodních pomocnících, nýbrž činí se tato povinnost závislou na způsobu zaměstnání, to jest na tom, konají-li ve skutečnosti kupecké práce tak, jak je má na mysli § 1 zákona čís. 20/1910 ř. zák., totiž převážně, a nečiní se pak rozdíl, zdali zaměstnanec jest učněm, praktikantem a pod., či zdali svůj výcvik již dokončil. Ani z ustanovení § 5 zákona o obchodních pomocnících, podle něhož se předpisy zákona toho nevztahují k učtům ve smyslu živnostenského řádu, nelze vyvozovati, že tyto učňové nejsou podrobeni pojištění povinnosti pensijní, neboť tímto ustanovením jest jen řečeno, že služební poměr učtů ve smyslu živnostenského řádu se neřídí předpisy zákona o obchodních pomocnících, není jim však nijak vysloveno, že kupecké služby nekonali. Jejich vyloučení z účinnosti zákona o obchodních pomocnících nepodmiňuje jejich vyloučení z pojištění povinnosti pensijní. Z toho plyne, že pensijní povinnost učtů, zaměstnaných u kupce ve smyslu obč. zák., závisí jen na obsahu jejich zaměstnání, totiž na tom, zdali vykonávají převážně kupecké práce čili nic.

Je však příznati oprávněnost dovolání, pokud dovozuje, že odvolací soud mylně považoval zjištěné služební úkony žalobkyně za služby kupecké. Dovolací soud vychází při posuzování oné otázky z těchto úvah: Pojem »kupeckých služeb« nestanoví ani zákon o obchodních pomocnících, jehož se dovolává zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 Sb. z. a n. v § 1, ani obchodní zákoník. Tento definuje v čl. 4 jen pojem »kupec« v ten smysl, že za kupce ve smyslu obč. zák. jest považovati toho, kdo po živnostensku provozuje obchody. Ale z této definice kupce nelze vyvozovati, že každý, kdo je činným ve službách kupcových při živnostenském provozování obchodu, koná již služby kupecké ve smyslu zákona o obchodních pomocnících, a že proto podléhá i pensijnímu pojištění podle zákona čís. 89/1920 Sb. z. a n. Zákon o obchodních pomocnících i zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 Sb. z. a n. rozeznávají služby kupecké, vyšší služby nekupecké a úkony podřízené, ač není pochybné, že všechny tyto tři druhy služeb mohou sloužiti a slouží živnostenskému provozování obchodu. Zákon o obchodních pomocnících neuznává tedy slova »kupecké služby« v širokém smyslu, jako jest v čl. 4 obč. zák. definován pojem kupce, nýbrž ve smyslu, jaký se vytvo-

řil v kupeckých kruzích, a rozumí kupeckými službami služby, jež vyžadují určitého výcviku, určité znalosti a určité pohotovosti, tudíž služby vyžadující kupeckou zdatnost. Prodávač, jehož činnost oněch znaků nemá a jehož činnost tedy nevyžaduje výcviku, určitých znalostí, ani určitého stupně pohotovosti, nekoná proto služby kupecké, třeba by se zabýval i živnostenským odbytém zbožím. Zdali činnost prodáváče vyžaduje »kupecké zdatnosti« v naznačeném smyslu, jest v tom kterém případě otázkou, jejíž zodpovězení závisí na jednotlivostech případu a na různých okolnostech, najmě na rozsahu obchodní živnosti; na tom, prodává-li se v ní zboží různé jakosti, různých druhů a různých cen; zdali prodávač koupěčtivým při prodeji radí, zboží jim doporučuje a jakost jeho jim vykládá; a podle toho lze teprve posoudit, zda činnost prodáváče vyžaduje t. zv. kupeckou zdatnost a je-li tedy kupeckou službou ve smyslu právě vyloženém. V souzené věci zjistil odvolací soud, že šlo o smíšený obchod konsumního spolku na vesnici, že v tomto obchodě byli zaměstnání kromě žalobkyně ještě příručí B. a učednice K-ová, že učební doba žalobkyně trvala od 1. srpna 1924 do 1. srpna 1926, že však žalobkyně již po uplynutí jednoho učebního roku měla takové znalosti, že mohla všecko zboží samostatně prodávat a že také samostatně prodávala látky, galanterii zboží i jiné zboží, kromě železa, barev a oleje, což dělal příručí B. Kromě toho zjistil však odvolací soud také, že u všeho zboží byly ceny, že žalobkyně nedělala kalkulače, zač se prodává, že neobstarávala ani obchodní nákupy, ani korespondenci, že ani nevěděla, kde se má to neb ono zboží objednat, a že po celé tři roky, co byla ve službách u žalovaného konsumního spolku, konala také práce, spojené s čištěním, uklídem, pochůzkami a pod. Z těchto zjištění vyplývá, že činnost žalobkyně v obchodě žalovaného konsumního spolku se nevyčerpávala — nehledíc k podřízeným úkonům shora uvedeným — jen živnostenským prodejem zboží. Bylo však již vyloženo, že každý živnostenský prodej zboží není ještě službou kupeckou, a že by o takové služby šlo jen tehdy, kdyby živnostenský odbyt zboží vyžadoval určitých znalostí, výcviku a pohotovosti, tedy toho, co se obecně nazývá »kupeckou znalostí«. Kde je na př. potřeba koupěčtivým poradit, vysvětlit jim jakost nabízeného zboží, a tím je ke koupi přimět a pod., tam zajisté prodávač musí mít určitý stupeň kupecké zdatnosti a v takových případech půjde o služby kupecké. Ale ve vesnickém smíšeném obchodě žalovaného konsumního a úsporného spolku, kde u všeho zboží byly ceny, nebylo k pouhému prodávání zboží potřebí zvláštních znalostí kupeckých, a žalobkyně ve sporu ani nepřednesla nic dalšího, z čeho by se dalo usuzovat na její kupeckou zdatnost, k níž pouhé samostatné prodávání zboží o sobě nepostačí. Žalobkyně ostatně nebyla podle zjištění odvolacího soudu v obchodě žalovaného konsumního spolku zaměstnána sama, takže její činnost nebyla pro vedení tohoto obchodu naprosto nutná, nýbrž sloužila spíše jejímu výcviku, než provozování obchodu žalovaného.

Z toho všeho plyne, že je mylným právní názor odvolacího soudu, že žalobkyně konala převážně kupecké práce již od 1. srpna 1925, tedy před uplynutím dvou let učebních. Za správný jest naopak uznati názor soudu prvního státního, že žalobkyně v této dvouleté učební době nekonala převážně služby kupecké a tudíž až do 1. srpna 1926 nepodléhala pojišťovací povinnosti pensijní podle zákona čís. 89/1920 Sb. z. a n.

§ 2.

717.

Výluku z pensijní povinnosti podle zákona čís. 26/1929 nezakládá pobírání pense z dřívějšího, pensionováním zaniklého povolání. Z pensijní povinnosti podle zák. č. 26/1929 jsou vyňati aktivní zaměstnanci státní, nikoli však státní pensisté. Nál. nejv. spr. soudu z 13. III. 1934, č. 4434/34, »Právník«, str. 200/LXXIII.

Vrchní soudní oficiál v. v. s pensí 1735 Kč měsíčně byl zaměstnán v soukromých službách s platem 1500 Kč měsíčně. Proti výnosu ministerstva sociální péče, jimž bylo instančně rozhodnuto, že u tohoto zaměstnance je dána pensijní povinnost podle zák. č. 26/1929, namítala stížnost, že v daném případě šlo u zaměstnance o vedlejší zaměstnání, takže je dána výluka podle § 2, č. 2, zák. č. 26/1929.

Nejvyšší správní soud však vyslovil, že zákon klade v tomto ustanovení proti sobě zaměstnání a výdělkovou činnost, tedy skutečné výkony určitého povolání. U pensisty, který je v soukromých službách, nelze však mluvit o tom, že by toto jeho zaměstnání bylo činností vedlejší, poněvadž jeho činnost v tomto zaměstnání jest jeho jedinou výdělečnou činností; pobírání pense z dřívějšího pensionováním zaniklého povolání není příjmem z výdělkové činnosti. — Stížnost uplatňovala také, že státní pensista, který je smluvně zaměstnán, je z pensijní povinnosti vyňat podle § 2, č. 3, zák. č. 26/1929, podle něhož jsou z pensijní povinnosti vyňati zaměstnanci státu, mají-li normální, t. j. s místem jiným zastávaným spojené a dostatečně zabezpečené pensijní nároky. Nejvyšší správní soud však ani tuto námitku neuznal s odůvodněním, že § 2, č. 3, zák. č. 26/1929 mluví výslovně o zaměstnancích státu, tedy o osobách v aktivním služebním poměru, jak je patrné i z toho, že okruh zaměstnanců z pensijní povinnosti vyňatých je determinován podmínkou, že mají požitky spojené s místem jimi zastávaným.

§ 26.

718.

Zemřel-li pojištěnec za platnosti pensijního zákona č. 26/1929, má vdova, třebaž dříve rozloučená, zásadně nárok na důchod vdovský. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, č. j. Cpo 364/33-1, »Pensijní pojištění« str. 35/1934.

Rozloučené manželce přísluší část vdovského důchodu podle § 26, odst. 1., pens. zák., třebaž narovnání o placení výživného dělo se před platností pens. zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. a třeba pojištěnec zemřel dne 15. června 1931, t. j. za účinnosti tohoto nového pensijního zákona. Nesprávnost opačného názoru odvolatelky vysvitá jasně z ustanovení § 177, odst. 5., tohoto pensijního zákona, podle kterého vdovám, které neměly za platnosti starého zákona nároku na vdovský důchod, ale měly by jej, kdyby byl pojištěnec zemřel teprve po vstupu tohoto zákona v účinnost, je přiznati a vyměřiti vdovský důchod podle ustanovení tohoto zákona ode dne jeho vstupu v účinnost. Vzhledem k tomuto ustanovení (conclusionone a majori ad minus) nelze o tom pochybovati, že zemře-li pojištěnec, jako v našem případě, za platnosti nového zákona, má vdova třeba dříve rozloučená zásadně nárok na důchod vdovský.

§ 175.

719.

Neuplatnil-li pojištěnec nárok na započtení polo-viny nepojištěné doby do 30. června 1932, nárok jeho zanikl a jest nerozhodno, z jakého důvodu jej včas neuplatnil. Rozs. vrch. poj. soudu z 30. X. 1933, č. j. Cpo 625/33-1, »Pensijní pojištění« str. 36/1934.

Ustanovení druhého odstavce § 69, čís. nařízení ze dne 2. června 1914, čís. 138 ř. zák., vztahuje se jen na smlouvy mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci, jež byly dojednány dříve, než nabyt účinnosti zákon ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907, t. j. před 1. lednem 1909, anebo na smlouvy se zaměstnanci, na něž byla pojištná povinnost teprve později rozšířena. Rozhodn. nejv. spr. soudu z 9. II. 1933, Rv I 1211/31, Váž. obč. 12340.

Úmluva o placení pense se stala, jak bylo již uvedeno v lednu 1924. Tehdy bylo pensijní pojištění upraveno zákonem ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. z. na rok 1907, v doslovu upraveném čís. nař. ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. z., a zákonem ze dne 5. února 1920, čís. 89 Sb. z. a n., a podle těchto zákonů jest posuzovati otázku, zdali žalovaná firma jest oprávněna započítati si plnění náležející žalobci z nuceného pensijního pojištění na smluvní plnění zaopatřovacích požitků, jež přislíbila žalobci jako svému zaměstnanci pojištěním povinnému přímo, aniž si vymohla pro to uznání za náhradní zařízení. Nižší soudy vyložily správně, že ustanovení druhého odstavce § 69 novely čís. 138/1914 ř. z. se vztahuje jen na smlouvy mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci, jež byly dojednány před tím, než nabyt účinnosti pensijní pojišťovací zákon čís. 1/1907 ř. z., to jest před 1. lednem 1909, anebo na smlouvy se zaměstnanci, na něž byla pojištná povinnost teprve později rozšířena. Vyplyvá to nejen z doslovu zákona, ježto se v odstavci druhém § 69 užívá minulého času (»přislíbil-li«, »hat... zugesichert«), nýbrž i z úvahy, že zákon ze dne 5. února 1920, čís. 89 Sb. z. a n., nepřiznal již (v § 64 až 66) po 31. prosinci 1920 pouhým smlouvám povahu náhradního pensijního zařízení (viz § 65 odstavce první, poslední věta) a jen proto, aby nebyli snad poškozeni zaměstnanci, kteří byli již dříve pojištěni náhradní smlouvou, stanovil v § 93, odstavce (1), že jeho ustanovení mají obdobnou

platnost pro pensijní pojištění, provedené náhradní smlouvou, uzavřenou podle § 66 zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. z. na rok 1907, po případě čís. nař. ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. z.

Úrazové pojištění

721.

Zaměstnavatel zemědělskému robotníkovi, kterého dal poistiť u hospodářské robotnické a čeladnej pokladnice, povinný je nahradit škodu způsobenou úrazem len vtedy, jestli úraz zapříčinil zúmyslně alebo zavinenou neopatrnosťou. Nárok proti nemu nelze založit na právné predpisy o objektívnej zodpovednosti. Rozh. nejv. soudu z 10. V. 1933, Rv III 391/32, Právny obzor č. 1304.

Ponevác je nesporné, že žalobník bol u hospodárskej robotníckej a čeladnej pokladnice poistený, zamestnávateľ podľa správneho výkladu § 26. zák. čl. XIV: 1902 v prípade úrazu len vtedy by mal žalobníkovi nahradit škodu spôsobenú úrazom, keby úraz zúmyslně alebo zavinenou neopatrnosťou bol zapříčinil, a neobstojí právně stanovisko žalobníka, že z ustanovenia § 14 zák. čl. XVI: 1900, podľa ktorého mimo nárokov čelade uvedených v tomto § zákona ostáva nedotknutým jeho právo uplatnit nároky na súkromoprávnom základe, plynie, že žalovaných obťažuje objektívne ručenie, a v tomto smere stačí poukázat na stálu súdnu prax, spomenutú v napadnutom rozsudku.*)

Provisní pojištění

722.

Rozhodčí soud revírní bratrské pokladny není orgánem, postaveným po zákonu na roveň státním úřadům ve smyslu čl. II, bodu 1, zák. z 2. října 1865, č. 108 ř. z., a nemá nároku, aby jeho úřední korespondence byla osvozena od poštovního. Nález nejv. správ. soudu z 29. V. 1933, č. 12.539/50 Boh A 10.374.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Utrpěl-li zaměstnanec úraz na cestě nákladním autem na místo, kde se vyplácela mzda, tím, že pro zabrzdění se převážil a spadl na silnici, jde o úraz podnikový.

II. Zraněnému nepřislouší nárok na náhradu škody jen, způsobil-li poškozující událost úmyslně nebo tím, že se dopustil zločinu trestním soudem zjištěného; nedbalost, ani hrubá, nevylučuje nárok na odškodnění.

III. Smrt nastala z podnikového úrazu ve sm. § 7 úř. zák., spáchal-li zraněný sebevraždu v melancholickém záchvatu způsobeném následky podnikového úrazu. Nál. rozh. soudu Úrazové poj. v Praze z 26. IV. 1934, Cu 878/33.

Soud zjistil na základě výpovědi svědků, že J. B. jel s ostatními dělníky nákladním autem na místo, kde se vyplácela mzda, při čemž větrem

byl mu shozen s hlavy klobouk, B. s auta spadl a potloukl se.

Svědék A. S. líčí případ tak, že B. stál vedle něho na zadku auta, a když mu klobouk spadl a řídící auta, chtěje zastavití zabrzdil, že B. se převážil a spadl na silnici.

Svědék P. a S. vypovídají však, že B. stál na stupátku, a když mu klobouk spadl, skočil s auta ještě dříve, než šofér zarazil vůz.

Dle náhledu rozhodčího soudu jde tedy o úraz

opatrnosťou sám zapříčinil. Z. R. z 10. XI. 1908, č. 1664/1908 P, č. 184.

Tým, že § 26 zák. čl. XIV: 1902 ustanovil, že majitel mlátičky povinný je na vlastní náklad za mimoriadnych členov podporovne pre hospodárskych robotníkov a čelad prihlásiť osoby, zamestnané pri mlátičke krmením stroja, topiča a na stroji stojacích podavačov snopov, jestli tieto osoby nie sú poistené podľa § 25, nastala v posavadnej súkromoprávnej zodpovednosti majiteľa mlátičky jako zamestnávateľa za náhradu škody potiaľ zmena, že spomenutí robotníci, jestli majiteľ stroja prihlásiť ich za mimoriadnych členov podporovne pre hospodárskych robotníkov a čelad a tým spôsobom vyhovel svojej zaviazanosti stanovenej v § 26 zák. čl. XIV: 1902, majú v prípade úrazu nárok len na podporu, resp. zaopatrovacie sumy, stanovene v § 22, resp. v §§ 13–17 zák. čl. XVI: 1900, majiteľ stroja však je poškodenému za väčšiu jeho škodu z úrazu zodpovedný len v tom prípade, keď sám úmyselne alebo zavinenou neopatrnosťou úraz zapríčinil.

*) Zásadné rozhodnutie býv. uh. kr. kurie č. 184 (v sb. Fajnor-Záturecký str. 677):

Paragrafom 26 zák. čl. XIV: 1902 nastala v súkromoprávnej zodpovednosti majiteľa mlátičky jako zamestnávateľa za náhradu škody potiaľ zmena, že robotníci spomenutí v § 26 zák. čl. XIV: 1902, jestli majiteľ mlátičky vyhovel svojej zaviazanosti v onom paragrafe stanovenej, majú v prípade úrazu nárok len na podporu, resp. na zaopatrovacie požitky, stanovene v § 22, resp. §§ 13–17 zák. čl. XVI: 1900; majiteľ stroja však povinný je náhradou škody spôsobenej úrazom len, keď úraz zúmyselne alebo zavinenou ne-

podnikový, neboť stal se na cestě z práce pro výplatu peněz a bylo by možno důchod odepřít, jen když by bylo zjištěno, že B. přivodil si úmyslně zranění, totiž že by byl s auta seskočil v úmyslu, aby se zranil, aneb že by došlo k úrazu při soudně zjištěném trestním činu, čehož však není.

J. B. utrpěl takto následkem tohoto úrazu silný otřes mozku a zhmoždění hrudníku, byl léčen v nemocnici a v ústavu choromyslných v D. a dne 9. I. 1932 se oběsil.

Dle posudku znalců jest souvislost smrti jeho, sebevraždou v melancholickém záchvatu, uznati za nepřímý následek úrazu.

Smlouva, podle které zaměstnanec pozbývá nároku na vrácení kauce, nebyl-li po určitém ve smlouvě stanovenou lhůtu v zaměstnání, jest neplatná podle § 879 obč. zák. Rozs. prac. soudu v Praze z 17. III. 1933, čj. Cpr I 318/33-4, Sb. min. sprav. č. 11.

Smlouva, podle které zaměstnanec pozbývá nároku na vrácení kauce, nebyl-li po určitém, ve smlouvě stanovenou lhůtu v zaměstnání, jest neplatnou (§ 879 obč. zák.), neboť smlouva taková odporuje právnímu i morálnímu citu. Kauce ručící může pouze za skutečné škody, které zaměstnanec svému zaměstnavateli během zaměstnání způsobil. Hodlá-li zaměstnavatel nějaký nárok proti zaměstnanci uplatňovati, pak zaměstnanec má právo žádati, aby kauce byla složena k soudu (§ 35 zák. o obch. pom.). Toto právo nemůže býti ani úmluvou stran zrušeno nebo omezeno (§ 40 cit. zák.). Tím méně může si tedy zaměstnavatel vyhraditi propadnutí kauce ve svůj prospěch, když by zaměstnanec po delší dobu smluvně ustanovenou nezaměstnával.

Uděluje-li se zaměstnancům současně dovolená tím způsobem, že se zastaví provoz celého závodu (hromadná dovolená), jest poměrnou placenou dovolenou počítati ode dne nástupu hromadné dovolené, nikoli od 1. ledna. Rozsudek pracovního soudu v Náchodě ze dne 2. května 1934, Cpr 27/34.

Nesporno jest mezi stranami, že žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako tkadlec od r. 1913 do 24. III. 1934, kdy byl z práce propuštěn.

Strany dále souhlasně udávají, že posledně měl žalobce nárok na osmidenní dovolenou a že v roce 1933 byla hromadná dovolená v prvním týdnu v červenci.

Žalobce si stěžuje, že při propuštění 24. III. 1934 nedostal zaplacenou alikvotní část dovolené v částce 105 Kč.

Žalovaná firma uznává nárok žalobcův na alikvotní část dovolené, leč jen v částce Kč 39'60, a uplatňuje názor, že alikvotní část dovolené nutno počítati od 1. I. 1934 a nikoliv od poslední dovolené, jak žalobce žádá.

Podle § 10 zák. o placené dovolené, dostal-li zaměstnanec výpověď z práce před nastoupením dovolené, má nárok jen na poměrnou placenou dovolenou, odpovídající pracovní době v roce pro dovolenou rozhodné. § 3 cit. zákna stanoví, že pro určení nároků a výměru dovolené jest rozhodujícím, není-li jinak mezi stranami smluvno, den 1. května. Uděluje-li se zaměstnancům současně dovolená tím způsobem, že se zastaví provoz celého závodu, jest toto určení, není-li jiné úmluvy, rozhodným dnem nástupu hromadné dovolené.

Podle těchto zákonných ustanovení a vzhledem

k tomu, že u žalované firmy, jak je soudu známo, udělována je každoročně hromadná dovolená v prvním týdnu měsíce července, nutno alikvotní část dovolené žalobci příslušející počítati za dobu od 2. VII. 1933 do 24. III. 1934, to jest za 38 týdnů.

Zaměstnavatel, který poskytl dělníkům u něho zaměstnaným zvláštní místo, kde si mohli uložit kola, nepřevzal je tím do úschovy, zvláště když zaměstnanci nebyli povinni uložení kola hlásiti zaměstnavateli nebo jeho orgánům. Rozs. prac. soudu v Praze z 14. I. 1933, č. j. Cpr III. 596/32-II a kraj. soudu civ. v Praze z 10. V. 1933, č. j. Opr 97/33-15, Sb. min. sprav. č. 7.

Ztráta důvěry k zaměstnanci. Odůvodňuje ji okolnost, že zaměstnanec svému sourozenci, zaměstnanému u konkurenční firmy, se pokusil prozraditi nákupní prameny svého zaměstnavatele. Rozs. prac. soudu v Praze z 7. IV. 1933, čj. Cpr I 232/32, a kraj. soudu civ. v Praze z 9. IX. 1932, čj. Opr 81/32, Sb. min. sprav. č. 13.

Žalobkyně byla zaměstnána u žalované jako prodavačka a byla dne 27. ledna 1932 propuštěna bez výpovědi proto, že se našly dopisy psané žalobkyní, ve kterých své sestře, zaměstnané u firmy O. v B., sdělila, že žalovaná firma učinila objednávky u určitých firem, které jsou konkurenty firmy O. Dopisy byly nalezeny v nezalepené obálce; sestře žalobkyně nebyly odeslány.

Soud odvolací sdílí právní názor prvního soudu, že žalobkyně napsáním dopisů, třeba nebyly ještě odeslány, dopustila se jednání, na základě kterého firma žalovaná pozbyla důvěry k žalobkyni, což ji opravňovalo k okamžitému propuštění žalobkyně bez nároku na výpověď (§ 27 č. 1 zák. o obch. pomocnících). Vývody žalobkyně, že dopis nosila dva dny a nechtěla odeslat, že to byl dopis první, že ho napsala v naprostém rozrušení myslí o existenci své sestry, čin její neospravedlňují, neboť již samo napsání dopisu jest v daném případě činem odůvodňujícím ztrátu důvěry, ať již pohnutky jeho byly jakékoliv, když dopisem tím se prozrazují důležité obchodní zájmy, totiž nákupní prameny firmy, u které žalobkyně byla zaměstnána.

I. Nárok domovníkův na byt „pokud možno o dvou místnostech“ (§ 8 zák. č. 82/1920) jest podmíněn pouze skutečnou stavební situací, nikoli také možností hospodářskou.

II. Byla-li výše domovníckých poplatků (§ 9 zák. č. 82/1920) ujednána podle domovního řádu, nemůže býti jednostranně měněna s tím účinkem, že by druhá strana ani výpovědi v zákonné výpovědní lhůtě nemohla se takovému změny uvarovati. Rozsudek okres. soudu pro Prahu-Jih ze dne 10. března 1934, C IX, 86/33.

Pokud se týče té částky žalobního nároku, jímž se žalující strana domáhá vrácení částky 1.987.50 Kč, placené za druhou místnost domovníckého bytu, žalovanou stranou jí poskytnutého, tu posouzení oprávněnosti jeho záleží pouze na výkladu, jaký význam jest přikládán slovům „pokud možno“ v ustanovení § 8 domovního zákona, které stanoví, že domovníku dlužno dáti vhodný, světlý a k řádnému používání vhodný byt, pokud možno o 2 místnostech (pokoj a kuchyň) blízko domovních dveří.

Ježto ve znění zákona samotného nelze nalézti opory pro rozhodnutí, který z obou výkladů různých spornými stranami zastávaných jest správ-

ný, zda totiž obratu „pokud možno“ jest rozuměti jako označení možnosti podmíněné stavební situací, či zda dosahuje i na možnost hospodářskou, bylo hledati klíč k pochopení úmyslu zákonodárce v důvodové zprávě, provázející vládní návrh domovnického zákona, případně ve zprávách sociálně politického a právního výboru o tomto vládním návrhu.

Důvodová zpráva vládního návrhu praví, reagujíc na požadavek bytu: „Výměru určití se nedoporučuje“. Význam by to mohlo mít pro nové domy, ale pro postavené nelze již výměru nařizovati. Stačí podle názoru ministerstva navržené ustanovení § 8. To ve vládním návrhu znělo: „Domovníku dlužno dáti vhodný . . . . . byt, pokud možno blízko domovních dveří a sestávající ze dvou místností (pokoje a kuchyně)“. Nynějšího shora cit. znění dostalo se ustanovení § 8 teprve ve výboru sociálně politickém, a to proto, aby bylo zřejmo, že slova „pokud možno“ vztahují se na byt o 2 místnostech.

Jak z vyličeného patrné, nebylo do návrhu zákona pojata stanovení určité nejmenší výměry bytu vzhledem k neproveditelnosti v domech již postavených. Ježto nejmenší plošná výměra bytu jest než stupňovaným požadavkem co do jeho rozsahu, určeného počtem místností, má soud za to, že cit. odůvodnění vládního návrhu, který byl ve znění Národním shromážděním přijatém změněn než potud, pokud bylo třeba k odstranění pochybnosti o tom, k čemu slova „pokud možno“ se vztahují, jest zřejmým výrazem úmyslu zákonodárce, že požadavek 2 místností nelze uplatňovati tam, kde jest překážkou daný již stavební stav. K tomuto závěru nutí i úvaha, že zákonodárce neměl snad v úmyslu činiti právo domovníkovi, jež pokládá za tak důležité, že reprobuje ujednání o jeho vyloučení nebo obmezení (§ 15 cit. zák.) závislým na podmínce tak neurčité a těžko zjištělné (čehož nejlepším příkladem jest její důkaz v tomto sporu), jako je možnost hospodářská. Soud musil tedy dojít k názoru, že slovítko „pokud možno“ jest rozuměti pouze tak, že domovnický byt jest skutečně poruce.

Sluší však dodati, že i se stanoviska žalované strany, k němuž soud se nepřiklonil, nejsou podle zjištěného stavu její námitky důvodny. Soud zjištěl náležen a posudkem znalce arch. V. E., že hodnotu bytu, o němž jde, jest oceniti částkou ročního nájemného per 3.200 Kč, a že nelze sice říci, že by tento náklad na domovnický byt mohl žalované družstvo hospodářsky ohroziti, že však by je značně zatěžoval.

Tento stav nelze podle názoru soudu pokládati za hospodářskou nemožnost, jež by zbavovala družstvo povinnosti zákonem stanovené, i když nutno přiznati, že povinnost ta může být případně dosti obtížná, k čemuž však jest uvéstí, že to není jediný případ, kdy zákon ukládá povinnost, již postižený cítí jako velmi obtížnou.

Lichou jest i námitka žalované strany, že ministerstvo sociální péče, jehož dohledu družstvo podléhá, samo kalkulovalo při výpočtu ročních výloh hodnotu domovnického bytu pouze částkou 2.000 Kč ročně, což odpovídá nájemnému z 1 místnosti, neboť pak, jak soud zjistil ze spisů ministerstva sociální péče, týkajících se stavby domu, v němž předmětný byt jest, že zmíněná kalkulace stala se na základě „přehledného výpočtu stavebního nákladu“ žalovaným družstvem předloženého, takže ničím není vyloučeno, že by ministerstvo nebylo pojalo do své kalkulace i větší částku nežli 2.000 Kč, kdyby družstvo ve svém

výpočtu ji bylo uvedlo, nehledíc k tomu, že vzhledem k právnímu názoru soudu shora uvedenému jest i toto opatření ministerstva zcela bez významu.

Ježto podle toho, co uvedeno, bylo povinností žalovaného družstva poskytovat žalobci domovnický byt, i když sestával ze dvou místností, zdarma (§ 9 cit. zák.), kteréhož práva nemohl být, jak již řečeno, žalobce zbaven ani úmluvou (§ 15 cit. zák.), přijala žalovaná strana obnos 1.987.50 Kč neprávem a jest jej povinna vrátit (§ 1431 obč. zák.).

Ad II. Co se týče nároku na diferenci, vzniklou snížením požitků domovnických podle změněného domovního řádu, má soud za to, že ujednání o tom, že tyto požitky řídí se domovním řádem, nelze rozuměti jinak, než že domovní řád, tak jak byl v době sjednání domovnické smlouvy, byl, co do výše odměn, pojat jako součást této smlouvy, takže žalovaná strana, měnic domovní řád, nemůže jednostranně měniti takto smluvnou výši domovnických odměn s tím účinkem, že by druhá strana ani výpovědí v zákonné výpovědní lhůtě nemohla se tohoto snížení uvarovati.

Jest proto i co do další částky Kč 133.— jinak nesporné žalobní nárok oprávněn.

Prohlášení zaměstnavatele, že práci přes čas nebude platiti, nemá zákonného podkladu. Rozs. prac. soudu v Praze z 13. II. 1933, č. j. Cpr I 1502/32-7, Sb. min. sprav. č. 10.

Žalobce byl v r. 1931 zaměstnán u žalované strany jako šofér s týdenním platem 300 Kč a domáhá se žalobou zaplacení odměny za 586 hodin práce přes čas.

Žalovaná strana namítla, že žalobce nemá nároku na odměnu za práci přes čas, ježto mu bylo počátkem roku 1931 řečeno, že práce přes čas se neplatí a že se má zaříditi tak, aby vykonal vše v době normální.

Pracovní soud zjistiv, že žalobce pracoval i mimo 8hodinovou pracovní dobu, že s počátku mu byly hodiny přes čas placeny, že později ústředí firmy zakázalo vyplátiti odměnu za práci přes čas, nebude-li pracovní doba přesahovati 52 resp. 54 hodin týdně, a že žalobce hlásival se o odměnu za práci přes čas, vyhověl žalobě a uvedl:

Podle zákona o osmihodinové pracovní době musí práce přes čas býti honorována (§ 6 zák. č. 90/1918 Sb. z. a n.). Zákon blíže jen nestanoví, jakou mírou, a ponechává určení odměny vůli stran. Proto prohlášení žalované strany, že práce přes čas se nebudou platiti, nemá zákonného podkladu. V § 1 připouští zákon výjimky z pravidelné 8hodinové doby pracovní u zaměstnání, která přinášejí sama s sebou intervaly v době pracovní. Avšak žalobce byl povinen i v době, kdy nejezdil automobilem, pracovati i jinak. Svědkové pak potvrzují, že přijížděl domů pozdě. Příjezd byl kontrolován a zapisován do knihy a podle ní výpočet hodin pořízen. Proto počet hodin přesčasových žalobcem udaný pokládá soud za pravdě odpovídající. Tvrzení žalované strany, že odměna za práci přes čas jest obsažena v týdenní mzdě, nebylo nikterak prokázáno, neboť mezi žalobcem a žalovanou stranou nedošlo k žádné dohodě, z níž by se to mohlo dovozovati. Jak nejvyšší soud v četných rozhodnutích vyslovil, vyhovuje se předpisu zákona o osmihodinové době, pakli sjednána aspoň paušální odměna za práci přes čas. Tomu tak nebylo. Žalobce, ač se několikrát odměny dožadoval, byl vždy odmítnut, ale neprávem. Proto soud žalobě vyhověl.

K projednání a rozhodnutí sporů podle §§ 1 a 2 zák. o prac. soudech nemohou strany prorogovati ani jiný soud než pracovní, ani jiný pracovní soud, než jest věcně a místně příslušný pro spornou věc podle zák. o prac. soudech. Usnes. prac. soudu v Brně z 3. II. 1933, čj. Cpr I 516/32-9 a usnes. kraj. s. civ. v Brně jako soudu rekurs. z 6. III. 1933, čj. Cpr 19/33, Sb. min. sprav. č. 9.

Pracovní soud v B. zamítl námitku místní resp. věcné nepřislušnosti z těchto důvodů:

V daném případě jde o spor z poměru pracovního, služebního, založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklý mezi zaměstnancem žalobcem a mezi žalovanou firmou jako zaměstnavatelkou.

Ustanovení v § 19 zák. o prac. soudech sice zavádí odpůrnou platnost civ. řádu soud., avšak jen pro řízení před pracovním soudem, jenž se má jinak, pokud zákon nic jiného nestanoví, řídití předpisy platnými podle civ. řádu soud. pro okresní soudy. Platnost jurisdikční normy však u pracovních soudů nezavádí a příslušnost pracovních soudů normují, pokud běží o věcnou příslušnost místní, předpis § 3 cit. zák.

Podobné ustanovení, jak je má jurisdikční norma v § 104, zákon o prac. soudech nemá a zásadně také ani odpůrnou platnost jurisdikční normy předpis § 19, ani jiné ustanovení zák. o prac. soudech nezavádí.

Strany proto nemohou ve sporech pracovních prorogovati jiný soud než pracovní, a ani ne jiný pracovní soud, než jest podle zákona ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., věcně a místně příslušný pro jejich spornou věc, při čemž jest hostejno, jaký úmysl měly strany ujednávající přenesení příslušnosti pro spory ze smlouvy služební nad 5.000 Kč na krajský soud.

Krajský soud civilní stížnosti, podané do tohoto usnesení žalovanou stranou, nevyhověl, napadené usnesení potvrdil a uvedl, že podle § 1 zák. o prac. soudech jsou pracovní soudy výlučně povolány rozhodovati o sporech z pracovního poměru, založeného smlouvou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, a právem má pracovní soud za to, že ustanovení § 104 j. n. jest vyloučeno. Předpis civilního soudního řádu lze užití v řízení podle zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. pouze potud, pokud není nic jiného stanoveno, avšak v daném případě jest o příslušnosti přesně ustanovení §§ 1 a 3 uv. zák.

Zastavením činnosti závodu podle § 25, písm. b), zákona o závodních výborech rozumí se zastavení výroby v závodě. Výroba není zastavena, jestliže sice závod zastavil výrobě cementu, avšak zaměstnává ještě 33 dělníků na opravách strojů ve skladišti a v expedici. Nález rozh. kpmise v Praze, č. j. Rz. 1069/33—3.

Podle § 25 zák. č. 30/21 zrušuje se závodní výbor, zastaví-li závod činnost na dobu delší jednoho měsíce. Podle nesporného přednesu stran jest u odpůrkyně zaměstnáno 33 dělníků při provádění oprav na strojích, ve skladišti a v expedici. Podle nálezu nejvyšš. správ. soudu Boh. 2472/23, Boh. 5216/25 rozumí se zastavením činnosti zastavení výroby v závodě. Za zastavenou jest pokládána výroba i tehdy, když došlo k zastavení za účelem provedení staveb. úprav v závodě, i když při tom bylo použito některých zaměstnanců závodu. Tomu v tomto případě není. Odpůrkyně sice zastavila výrobu cementu, ale zaměstnává

ještě 33 dělníků na opravách strojů, ve skladišti a v expedici. Již počet zaměstnaných dělníků svědčí o tom, že nejde snad o udržovací práce v době zastavení výroby cementu, nýbrž jde o opravy strojů, které jsou nutné a patří k činnosti závodu jako výroby cementu. Soud nepokládá proto za dáno, že jde o zastavení činnosti podniku podle § 25, lit. b), a proto nepřestala funkce závodního výboru eo ipso.

I. Nepředložil-li zaměstnavatel k žádosti závodního výboru opis účetní závěrky podniku za minulý obchodní rok nejpozději do 6 měsíců po uplynutí obchodního roku (§ 5 zák. o záv. výb.), dopouští se přestupku § 29 cit. zák.

II. Podnik provozovaný také mimo území československého státu jest povinen podle § 5 cit. zák. závodnímu výboru předložiti kromě účetní závěrky podniku, týkající se celého provozu podniku, opis účetní závěrky podniku ohledně části, provozované na území československého státu. Rozh. zemského úřadu v Praze ze dne 10. dubna 1934, čj. 3698/1934.

Nálezem magistrátu hlav. města Prahy živ. ref. B. ze dne 8. března 1934, č. S-1674/33, byl jste odsouzen k peněžitě pokuté 500 Kč, v případě nedobytnosti k vězení na dobu 1 dne 12 hodin pro přestupek § 29 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 20 Sb. z. a n., jehož jste se dopustil tím, že jste nepředložil závodnímu výboru společnosti opis účetní uzávěrky podniku za rok 1932, ač podle ustanovení § 5 cit. zák. byl jste k tomu povinen nejpozději do 6 měsíců po uplynutí obchodního roku.

Zemský úřad nevyhovuje Vašemu včas podanému odvolání a potvrzuje naříkaný nález z důvodů v něm uvedených.

K námitkám odvolání podotýká zemský úřad toto:

Podle ust. 1. odst. § 29 cit. zákona jest potrestati podnikatele nebo jeho zástupce v § tom uvedené tenkrát, překáží-li úmyslně závodnímu výboru v plnění úkolů a neplní povinnosti uložené mu v tomto zákoně.

Za takovou povinnost nutno považovati i každoroční předkládání dokladů v § 5 cit. zák. uvedených, přeje-li si to závodní výbor, neboť přiznává-li zákon závodnímu výboru právo žádati zmíněné doklady, jest v ustanovení tom spatřovati implicitně i povinnost podnikatele žádané doklady předložiti, poněvadž jinak ono oprávnění závodního výboru stalo by se ilusorním.

Skutečnost Vámi v odvolání potvrzenou, že předložil jste závodnímu výboru francouzsky psanou bilanci a účet příjmu a ztráty týkající se celého evropského provozu jmenované společnosti, nelze považovati za splnění výše uvedené povinnosti, protože za samostatný závod v daném případě možno považovati pouze onu část celkového podniku uvedené společnosti, pro niž byl zřízen zmíněný závodní výbor, tedy pouze »československou divisi« podniku. To vyplývá z ust. § 1 cit. zák., podle něhož závodní výbor zřizuje se pro každý samostatný závod výdělečně činný. V daném případě nebyl stěžující si závodní výbor zřízen pro celý podnik, nýbrž pro jeho československou část, a proto bylo Vaší povinností v § 5 cit. zák. uvedené doklady této části se týkající závodnímu výboru předložiti.

Neučinil-li jste tak, nesplnil jste povinnost zákonem Vám uloženou a byl jste tudíž právem potrestán.